

Beretning afgivet af Kommunaludvalget den 18. juni 2010

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af valgdeltagelseskommission

[af Rasmus Prehn (S) og Flemming Bonne (SF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 26. marts 2010 og var til 1. behandling den 16. april 2010. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henviset til behandling i Kommunaludvalget.

2. Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

3. Politiske bemærkninger

Et flertali udvalget (V, DF og KF) støtter ikke beslutningsforslaget.

Flertallet mener, at spørgsmålet om årsagerne til og håndteringen af den faldende valgdeltagelse til kommunalvalg er vigtigt. Den foreslåede kommission er imidlertid ikke det bedste forum til behandling af problemstillingen.

I stedet mener flertallet, at årsagerne til den faldende kommunale valgdeltagelse er bedre egnet til undersøgelse i et forskningsprojekt el.lign., hvis resultater kommunalbestyrelserne kan drage nytte af til egen håndtering af spørgsmålet, dér hvor det måtte opleves som et problem. Der pågår allerede en igangværende undersøgelse af valgdeltagelsen ved kommunalvalget i 2009 i Integrationsministeriets regi, som nærmer sig sin afslutning. I undersøgelsen, der foretages af to forskere fra Københavns Universitet, og hvor der deltager 44 kommuner, ses der bl.a. på forskelle i valgdeltagelsen fordelt på etnicitet, køn, alder m.v. og på de processer og faktorer, der påvirker valgdeltagelsen

ved kommunalvalg. De deltagende kommuner vil modtage en oversigt over valgdeltagelsen i kommunen fordelt på bl.a. køn, alder, uddannelse og herkomst. De enkelte kommuner vil derefter kunne bruge resultaterne til at se på, hvordan valgdeltagelsen fordeler sig på forskellige befolkningsgrupper, og om der er særlige grupper, der bør sættes øget fokus på i forhold til at øge deres opbakning til det lokale demokrati.

Endvidere vil flertallet gerne påpege, at den gennemsnitlige valgdeltagelse dækker over store forskelle mellem de enkelte kommuner, og valgdeltagelsen er typisk noget lavere i de store byer, som trækker gennemsnittet ned. Ud over stor forskel i stemmeprocenten kan der også være forskel på baggrunden for en høj eller lav stemmeprocent i de enkelte kommuner. Den faldende valgdeltagelse er derfor et spørgsmål, der efter flertallets opfattelse mest naturligt bør undersøges og løses lokalt i kommunerne.

Et mindretali udvalget (S, SF, RV og EL) opfordrer regeringen til at nedsætte en kommission til undersøgelse af den faldende valgdeltagelse ved kommunalvalgene. Kommissionen skal samtidig komme med forslag til, hvordan valgdeltagelsen ved kommunalvalgene kan øges.

Mindretallet konstaterer, at indenrigs- og sundhedsministeren er enig med forslagsstillerne i, at den faldende valgdeltagelse til kommunalvalgene er et vigtigt spørgsmål. Alligevel kunne Venstre,

Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti ikke støtte beslutningsforslaget.

Indenrigs- og sundhedsministeren peger på, at Integrationsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet har igangsat en undersøgelse, der foretages af to forskere fra Københavns Universitet. Mindretallet finder dog ikke en sådan forskningsundersøgelse nær så forpligtende for regeringen som en kommission. Ved nedsættelse af en kommission sætter regeringen sig samtidig i spidsen for efterfølgende at arbejde målrettet med initiativer, der kan hæve stemmedeltagelsen.

Mindretallet konstaterer, at valgdeltagelsen ved kommunalvalget i efteråret 2009 med en stemmeprocent på 65,8 pct. var den laveste ved et kommunalvalg i 35 år. Mindretallet ønsker at hæve valgdeltagelsen ved kommunalvalgene og ønsker derfor, at der skal nedsættes en valgdeltagelseskommission, der skal undersøge, hvorfor valgdeltagelsen har været faldende ved kommunalvalgene. Kommissionen skal samtidig komme med forslag til, hvordan valgdeltagelsen kan øges ved fremtidige kommunalvalg. Mindretallet ønsker, at valgdeltagelseskommissionen skal have færdiggjort sit arbejde senest sommeren 2011, så nye tiltag kan iværksættes i god tid inden næste kommunalvalg.

Mindretallet konstaterer endvidere, at stemmeprocenten siden kommunalvalget i 1981 har haft en faldende tendens fra 73,3 pct. i 1981 til det laveste niveau i 35 år med 65,8 pct. i 2009. (I 2001 blev kommunal- og folketingsvalg afholdt sammen, og derfor afviger stemmeprocenten i dette år fra de øvrige). I nogle kommuner var stemmeprocenten i 2009 endnu lavere end landsgennemsnittet – eksempelvis København, hvor kun 54,4 pct. stemte.

Mindretallet mener, at det er problematisk, at færre mennesker bruger deres demokratiske ret til at stemme ved kommunalvalget og dermed ikke har indflydelse på de vigtige beslutninger, der træffes i kommunerne. Kommunerne er vigtig en del af det danske demokrati og selve grundpillen i lokaldemokratiet, hvor beslutningerne tages tæt på borgerne. Derfor er det vigtigt, at så mange som muligt deltager ved at stemme til kommunalvalgene.

Mindretallet foreslår, at kommissoriet for valgdeltagelseskommissionen kommer til at indeholde, - hvilke årsager der er til, at valgdeltagelsen til kommunalvalgene har været faldende og nu er på det laveste niveau i 35 år, herunder hvilke faktorer der har betydning for, om borgerne stemmer til et kommunalvalg, og om der er nogen barrierer, som afholder borgere fra at stemme, og

- hvordan man kan engagere flere i det lokale kommunale demokrati og få stemmeprocenten op, herunder oplysninger og nye tiltag i forhold til afvikling af valghandlingen – eksempelvis elektroniske valg.

Mindretallet foreslår, at valgdeltagelseskommissionen skal sammensættes bredt af eksperter i demokratisk deltagelse, repræsentanter for de politiske partier, der stiller op til kommunalvalg, og græsrodsorganisationer, som beskæftiger sig med lokalpolitik.

P.u.v.

Hans Kristian Skibby

formand

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 179

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om nye regler i lovgivningen, som har indskrænket valgretten, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå